

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การศึกษาและวัฒนธรรม ทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินการปฏิรูปการเมือง ปฏิรูประบบราชการและปฏิรูปการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกเช่นเดียวกัน สำหรับการปฏิรูปการศึกษารัฐบาลได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา โดยเน้นการปฏิรูป 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านระบบการบริหารการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาทุกระดับ สถาบันอุดมศึกษาได้ตระหนักถึงการพัฒนาระบบให้เท่าทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์และการแข่งขันของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องดำเนินการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการเรียนการสอนให้สามารถผลิตคนไปปรับใช้ชุมชนและสังคมในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง โดยเน้นที่คุณภาพของบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง มีความใฝ่รู้ตามสภาพของสังคมแห่งการเรียนรู้ สร้างกระบวนการเรียนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดปัญญาและมีจริยธรรมควบคู่ไปด้วย

สถาบันราชภัฏสงขลาเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มีภารกิจในการผลิตบัณฑิต วิจัย บริการวิชาการ ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและส่งเสริมวิทยฐานะครู ภารกิจด้านการผลิตบัณฑิต ถือได้ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของสถาบัน เพราะมีการจัดสรรทรัพยากรลงไปเพื่อการผลิตบัณฑิตเป็นสัดส่วนสูงมากเมื่อเทียบกับภารกิจด้านอื่น ๆ ดังนั้นเพื่อให้การผลิตบัณฑิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน สถาบันราชภัฏสงขลาจึงจำเป็นต้องรู้สภาพความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในสภาพปัจจุบัน และแนวโน้มความต้องการบัณฑิตในอนาคต คุณลักษณะของแรงงานที่เป็นที่ต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และความคิดเห็นของบัณฑิตที่จบ

ออกไปต่อการผลิตบัณฑิตของสถาบันราชภัฏสงขลา เพื่อนำมาใช้ประกอบการวางแผนการผลิตบัณฑิตด้วย สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏได้มีการศึกษาเรื่องนี้ นำมาใช้ประกอบการวางแผนการผลิตบัณฑิตอย่างต่อเนื่องและนำผลการศึกษาแต่ละปีมาใช้ปรับแผนการรับนักศึกษา

สถาบันราชภัฏสงขลาจะต้องเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งได้มีการเสนอเป็นพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนั้นสถาบันราชภัฏสงขลาจะต้องดำเนินกิจการต่าง ๆ เองอย่างมีอิสระ ประกอบกับในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏสงขลา มีตัวชี้วัดบางตัวที่เกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาของสถาบันหรือบัณฑิต ซึ่งทางสถาบันจะต้องดำเนินการศึกษา สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกนั้นการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาที่จบออกไปแล้วเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการประเมินผลผลิตของสถาบันการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของสถาบันราชภัฏสงขลา เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏสงขลาว่ามีจุดดีหรือจุดอ่อนอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานภาพการทำงาน ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของตนเองและต่อสถาบันราชภัฏสงขลาของบัณฑิต
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณสมบัติของบัณฑิต

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมประชากร และตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

1. ประชากร คือ บัณฑิตซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ของสถาบันราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2543 – 2544 และมีสิทธิเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ในปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนทั้งสิ้น 801 คน และผู้ใช้บัณฑิตซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหน่วยงานหรือนายจ้างของบัณฑิตที่มีงานทำ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- 2.1 สภาพการทำงานของบัณฑิต
- 2.2 ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของตนเอง ของบัณฑิต
- 2.3 ความคิดเห็นต่อสถาบันราชภัฏสงขลาของบัณฑิต
- 2.4 ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณสมบัติของบัณฑิต

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลตามความเป็นจริง
2. แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มีความตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมปัญหาที่ต้องการศึกษา เนื่องจากได้พัฒนาปรับปรุงมาจากแบบสอบถามที่หลายหน่วยงานใช้อยู่และได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้ว

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเก็บได้เฉพาะจากบัณฑิตที่เข้าร่วมซ้อมรับพระราชทานปริญญาบัตร ณ สถาบันราชภัฏสงขลา และเต็มใจตอบแบบสอบถามเท่านั้น ในส่วนของผู้ใช้บัณฑิตนั้นเก็บได้เฉพาะส่วนของผู้ใช้บัณฑิตที่บัณฑิตได้ระบุชื่อหน่วยงานที่ทำงานสถานที่ตั้งอย่างชัดเจน สามารถติดต่อทางจดหมายได้ และผู้ใช้บัณฑิตเต็มใจตอบแบบสอบถาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ความสำคัญของเรื่องที่วิจัย หรือ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมีดังนี้

1. ได้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การกำหนดกระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมของสถาบันราชภัฏสงขลาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และการสนับสนุนงบประมาณ

3. ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏสงขลาต่อไป

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

บัณฑิต หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติจากสถาบันราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2543 – 2544 ที่มีสิทธิเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ปี. พ.ศ. 2545

ผู้ใช้บัณฑิต หมายถึง ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหน่วยงาน หรือนายจ้างบัณฑิต

คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง เครื่องชี้ให้เห็นความคิดเห็นลักษณะประจำตัวของบัณฑิต

คุณสมบัติของบัณฑิต หมายถึง คุณความดี ลักษณะประจำตัวของบัณฑิตซึ่งมีมาก่อนทำงาน มีครอบคลุมคุณสมบัติแล้ว 3 ด้าน คือ 1) ความรู้ความสามารถทางวิชาการตามลักษณะงาน (2) ความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน (3) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ